

جزوہ تاریخ ادبیات کنکے ور

مولفہ: دکتر ہندی مقبلی



دکتر ہندی مقبلی

رفقای سخت کوش من، سلام!

باتوجه به افزایش روز افزون قیمت کتاب و لوازم تحصیل، بهتر است کمی از دشواری‌های هم بکاهیم؛ به همین منظور این درسنامه هدیه‌ای هرچند ناچیز از طرف حقیر، برای شما عزیزان است.

اشتراک گذاری، کپی کردن و هرگونه استفاده غیر تجاری از این جزوه، بلامانع است.

برای کیفیت این جزوه وقت و انرژی بسیار زیادی صرف شده است اما —مانند هر اثر دیگری— خالی از اشکال نیست؛ باعث افتخار خواهد بود که دانش آموزان عزیز، اولیای گرامی و همکاران محترم نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود را جهت بهبود این جزوه به آیدی اینستاگرام @Moghimiedu یا شماره واتسپ ۰۹۹۳۱۱۱۳۳۴۸ ارسال نمایند.

فهرست

۳.....	سبک شناسی.....
۶.....	آثار و نامها.....
۸.....	ترجمه‌ها.....
۸.....	القاب و اسامی.....
۹.....	سایرنکات.....
۱۲.....	سوالات چهار گزینه‌ای.....
۱۷.....	پاسخ‌های تشریحی.....
۱۹.....	پاسخنامه کلیدی.....

۱. لاییت تعلیمی

قصد مولف: بازگو کردن موضوعات رفتاری، اخلاقی یا مسائل اجتماعی و پندآموز به روش پند و اندرز

هدف این آثار: آموزش و تعلیم

کلمات کلیدی: حکمت، اخلاق، مذهب و دانش‌هایی از معارف بشری

نمونه آثار: قابوس نامه، گلستان و بوستان، بهارستان، تاریخ بیهقی کلیله و دمنه، مثنوی معنوی، تحفه الاحرار، داستان‌های صاحب‌دلان و برخی آثار طنز

◀ گاهی برای افزایش جذابیت و گیرایی، آثار تعلیمی را به صورت تخیلی - ادبی می‌آورند.

◀ گاهی در ادبیات تعلیمی برای انتقال موضوع از شیوه‌ی مناظره استفاده می‌شود. قطعه مست و هشیار از پروین اعتصامی و برخی گفت و گوهای موجود در آثار نظامی از نمونه‌های مناظره‌اند.

۲. لاییت سفر و زندگی

👁 به طور کلی می‌توان نام این دسته را **زندگی‌نامه** گذاشت؛ زیرا در کتاب درسی به **سفرنامه و خاطره نگاری** هم اشاره شده و آنها را نیز زیر مجموعه زندگی‌نامه در نظر گرفته‌اند.

سفرنامه: شرح زمان، مکان، جزئیات و احوالات اشخاص / مانند: سفرنامه ناصر خسرو

خاطره نگاری: توصیف ساده وقایع که می‌تواند همراه با چاشنی طنز باشد. / مانند: کلاس نقاشی سهراب سپهری

زندگی‌نامه یا حسب حال: ثبت احوال و خاطرات خویش یا رخدادها و افکار دیگران

نمونه آثار: سفرنامه ناصر خسرو، اتاق آبی، ارزیابی شتاب زده، زندگانی جلال الدین محمد، روزها، متن میثاق دوستی، از پاریز تا پاریس، بخارای من ایل من، تذکره الاولیا، کویر و...

◀ قالب اکثر آثار بیشتر نثر است. اما نثر آمیخته به نظم و نظم هم داریم.

۳. لاییت غنایی

کلمات کلیدی: احساسات، عواطف شخصی، حالات عاشقانه، امید و آرزو، دوستی، محبت، عشق، شادی، برخی مفاهیم عرفانی، عرفان، مرثیه، مناجات، گلایه و شکایت

قالب: نظم (غزل، مثنوی و رباعی) و نثر

نمونه آثار: اسرار التوحید، تفسیر سوره یوسف، لیلی و مجنون، مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد، تذکره الاولیا، غزلیات شمس، مثنوی معنوی، فیه ما فیه، مثل درخت در شب باران

- ◀ ادبیات عرفانی در حوزه ادبیات غنایی قرار می‌گیرد.
- ◀ شاعران در سرودن منظومه‌های داستانی معمولاً از قالب مثنوی بهره می‌برند.

۴. اوسیت پایداری (مقاومت)

کلمات کلیدی: آزادی، ستایش آزادی، آزادی خواهی، دعوت به مبارزه، پایداری در برابر ستمگران، تفکر انتقادی و آگاهی بخش، عدالت خواهی، دادگری، بیدادگری، ستم ستیزی، حق جویی و...

محتوا: فریاد مظلومیت آزادی خواهان

هدف: دعوت به ایستادگی، مبارزه و سازش ناپذیری برابر ظلم

قالب: نظم (قصیده، غزل و چهارپاره) و نظم

- ◀ چهارپاره برای طرح مضامین سیاسی و انتقادی به کار رفته و رواج آن از زمان مشروطه تاکنون است.
- ◀ غزل اجتماعی: غزل‌هایی که محتوای آنها بیشتر مسائل اجتماعی و سیاسی است.
- ◀ غزل اجتماعی در عصر مشروطه با توجه به دگرگونی‌های سیاسی-اجتماعی آن زمان، رواج یافت.
- ◀ شاعران غزل اجتماعی: محمدتقی بهار، عارف قزوینی، فرخی یزدی

نمونه آثار: گوشواره عرش، سیاست نامه، قصیده بیداد ظالمان، غزل همای رحمت، در امواج سند، عباس میرزا آغازگری تنها، زندان موصل، غزل آزادی، روایت سنگر سازان ۲، قصه‌ی شیرین فرهاد، قصیده دماوند

۵. اوسیت انقلاب اسلامی

کلمات کلیدی: فرهنگ انقلابی، قیام امام حسین، اندیشه‌های امام خمینی

تعریف: آثاری که بعد از انقلاب ۱۳۵۷ خلق شده و به توصیف فضای فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و منش انقلابی جامعه‌ی پس از انقلاب می‌پردازند.

قالب: نظم (غزل و رباعی) و نثر

رباعی سرایان امروز: محمد علی مجاهدی (پروانه)، مطفی محدثی خراسانی

رباعی سرایان نامدار: خیام، عطار، مولوی، بابا افضل

نمونه آثار: دربادلان صف شکن، من زنده‌ام، غزل خاک آزادگان، بانگ جرس، به یاد ۲۲ بهمن، هم صدا با حلق اسماعیل، صبح بی تو، دری به خانه خورشید، سانتاماریا، شعر شکوه چشمان تو

۶. لاییت حماسی

تعریف: روایتی داستانی از تاریخ تخیلی یک ملت که با قهرمانی، جنگ آوری، رخدادهای شگفتی ساز می‌آمیزد.

ویژگی‌ها: داستانی، قهرمانی، ملی، شگفتی سازی (خرق عادت)

داستانی: روایی بودن و بستری برای نقل مجموعه حوادث

قهرمانی: پرداختن به فردی با ویژگی‌های متمایز و برتر از سایرین (ز سر تا به پایش به کردار عاج / به رخ چون بهشت و به بالا چو ساج)

ملی: نشان دادن آداب و رسوم و عناصر فرهنگی (پراگنده کافور بر خویشان / چنان چون بود رسم و ساز کفن)

شگفت آوری: پرداختن به حوادث و موجوداتی که توجیه علمی و تجربی ندارند (همی زین فزون بایدم لشکری / هم از مردم و هم ز دیو و پری)

نمونه آثار: شاهنامه، دلیران و مردان ایران زمین، حمله حیدری، چشمه‌ی روشن، شعرِ وطن، شعرِ خوان هشتم، شعرِ ای میهن

◀ حماسه هر ملت، بیانگر آرمانهای آنهاست.

◀ حماسه پیوند خیال و واقعیت است.

◀ در حماسه، شاعر یا نویسنده، مورخ ملت است.

◀ در حماسه و نبردها، رجز خوانی به فراوانی دیده می‌شود.

۷. لاییت داستانی

تعریف: آثاری که با بهره‌گیری از برخی عناصر پدید می‌آیند.

عنصر: روایت، شخصیت، لحن، زمان، مکان، زاویه‌ی دید و...

نمونه آثار: مثنوی معنوی، اخلاق محسنی، داستان خسرو، لطایف الطوایف، کلیله و دمنه، جوامع الحکایات و لوامع الروایات،

شلوارهای وصله دار، سه دیدار، منطق الطیر، سندبادنامه، ارمیا، کباب غاز و...

◀ ادبیات داستانی همه‌ی آثار روایی را در بر می‌گیرد.

◀ داستان ظرفی است که نویسنده تفکرات، آرزوها و مفاهیم خاص را در آن می‌گنجاند.

۸. لاییت جغایی

موضوع: جغرافیای فرهنگی خارج از ایران

نمونه آثار: سمفونی پنجم جنوب، مزارشاعر، مائده‌های زمینی و مائده‌های تازه، سه پرسش، ماه نو و مرغان آواره، پیامبر و دیوانه،

دیوان شرقی - غربی، پرنده‌ای به نام آذرباد، هوا را از من بگیر ...، قصه‌های دوشنبه، مسافر

👁 هنگام مطالعه تاریخ ادبیات این بخش، از مترجمان هر اثر غافل نشوید!

آثار و نامها

آثاری که زیر آنها خط کشیده شده است، منظوم و آنهایی که به صورت ستاره دار نوشته شده اند، ترکیبی از نظم و نثرند. مابقی آثار به صورت نثر نوشته شده‌اند.

آثار مربوط به هر پایه به صورت جداگانه لیست شده است.

پایه دهم

مؤلف	اثر
فخرالدین علی صفی	لطایف الطوائف
آندره ژید	مآنده‌های زمینی و مآنده‌های تازه
مولانا	<u>مثنوی معنوی</u>
فرانسوا کوپه	مزار شاعر
معصومه آباد	من زنده‌ام

پایه یازدهم

مؤلف	اثر
محمد بن منور	اسرار التوحید
شیخ فریدالدین عطار	<u>اسرار نامه</u>
سنایی	<u>الهی نامه</u>
سعدی	<u>بوستان</u>
جامی	بهارستان*
ریچارد باخ	پرنده‌ای به نام آذرباد
جبران خلیل جبران	پیامبر و دیوانه
ابوالفضل بیهقی	تاریخ بیهقی
جامی	<u>تحفه الاحرار</u>
شیخ فریدالدین عطار	تذکره الاولیا
محمد عوفی	جوامع الحکایت و لوازم الروایات*
دکتر غلامحسین یوسفی	چشمه‌ی روشن

مؤلف	اثر
سهراب سپهری	اتاق آبی
حسین واعظ کاشفی	اخلاق محسنی
محمد بن منور	اسرار التوحید ...
شیخ فریدالدین عطار	<u>الهی نامه</u>
علی اکبر دهخدا	امثال و حکم
احمد بن محمد بن زید طوسی	تفسیر سوره‌ی یوسف
عبدالحسین وجدانی	داستان خسرو
محمدی اشتهاردی	داستان‌های صاحب‌دلان
مرتضی آوینی	دریادلان صف‌شکن
جمال میرصادقی	دیوار
ابومعین ناصر خسرو	سفرنامه ناصر خسرو
نزارقبنی	<u>سمفونی پنجم جنوب</u>
لئو تولستوی	سه پرسش
خواجه نظام الملک توسی	سیاست نامه
ابوالقاسم فردوسی	<u>شاهنامه</u>
نیما یوشیج	<u>شعر آی آدم‌ها</u>
عنصرالمعالی کیکاووس بن اسکندر...	قابوس نامه
سعدی	گلستان*
سیدعلی موسوی گرمارودی	<u>گوشواره‌ی عرش</u>

مؤلف	اثر
ویکتور هوگو	بینوایان
شیخ فریدالدین عطار	تذکره الاولیا
عین القضاة همدانی	تمهیدات*
محمد رضا رحمانی	تیرانا
مهدی اخوان ثالث	<u>در حیاط کوچک پاییز</u> <u>در زندان</u>
سلیمان هراتی	<u>دری به خانه‌ی خورشید</u>
عیسی سلیمانی لطف آبادی	روایت سنگر سازان ۲
سید مهدی شجاعی	سانتاماریا
ظهیری سمرقندی	سندبادنامه
ابوالقاسم فردوسی	<u>شاهنامه</u>
شکسپیر	<u>غزواره‌ها</u>
شهاب الدین سهروردی	فی الحقیقه العشق
مولانا	فیه ما فیه
احمد عربلو	قصه‌ی شیرین فرهاد
آلفونس دوده	قصه‌های دوشنبه
در کتاب ذکر نشده!	کلیده و دمنه*
دکتر علی شریعتی	کویر
سعدی	گلستان*
محمد رضا شفیعی کدکنی	<u>مثل درخت در شب</u> <u>باران</u>
مولانا	<u>مثنوی معنوی</u>
شیخ فریدالدین عطار	<u>منطق الطیر</u>
پابلو نرودا	<u>هوا را از من بگیر</u> <u>خندهات را نه!</u>

مؤلف	اثر
بازل مشهدی	<u>حمله حیدری</u>
یوهان ولفگانگ گوته	<u>دیوان غربی - شرقی</u>
دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن	روزها
مجد خوافی	روزه‌ی خلد*
کامور بخشایش	زندانی موصل ...
بدیع الزمان فروزانفر	زندگانی جلال الدین محمد...
نادر ابراهیمی	سه دیدار
رسول پرویزی	شلوارهای وصله دار
مجید واعظی	عباس میرزا آغازگری تنها
مولانا	<u>غزلیات شمس</u>
وحشی بافقی	<u>فرهاد و شیرین</u>
دکتر محمد معین	فرهنگ معین
در کتاب ذکر نشده!	کلیده و دمنه*
سعدی	گلستان*
نظامی گنجه‌ای	<u>لیلی و مجنون</u>
رابیندرانت تاگور	<u>ماه نو و مرغان آواره</u>
مولانا	<u>مثنوی معنوی</u>
نجم‌الدین رازی	مرصاد العباد ...*
شیخ فریدالدین عطار	<u>منطق الطیر</u>
لطفعلی صورتگر	میثاق دوستی
سید حسن حسینی	<u>هم صدا با حلق اسماعیل</u>

پایه دوازدهم

مؤلف	اثر
رضا امیر خانی	ارمیا
محمد ابراهیم باستانی پاریزی	از پاریز تا پاریس
محمد بهمن بیگی	بخارای من، ایل من

ترجمه‌ها

لقب	نام
سودابه پرتوی	پرنده‌ای به نام آذرباد
نجف دریابندری	پیامبر و دیوانه
کوروش صفوی	دیوان غربی - شرقی
محمد شکرچی، ناهید نصیحت، سیدهادی خسروشاهی	سمفونی پنجم جنوب
عبدالحسین زرین کوب	قصه‌های دوشنبه
ابوالمعالی نصرالله منشی	کلیده و دمنه
ع. پاشایی	ماه نو و مرغان آواره
مهستی بحرینی	مآنده‌های زمینی و مآنده‌های تازه

القاب و اسم

لقب	نام
بهاء الدین ولد	محمد بن حسین خطیبی
پروانه	محمد علی مجاهدی
جذبه	محمود شاهرخی
دایه	نجم الدین رازی
سپیده کاشانی	سرور اعظم باکوچی
شهریار	سید محمد حسین بهجت تبریزی
م. امید	مهدی اخوان ثالث
م. سرشک	محمد رضا شفیعی کدکنی
مولانا / مولوی / رومی	جلال الدین محمد بلخی
مهرداد اوستا	محمد رضا رحمانی
نیما یوشیج	علی اسفندیاری

سایرنکات

در این بخش نکات مهم بطن درس‌ها را مرور می‌کنیم. عباراتی که مهم‌تر هستند و در کنکور پر تکرار بوده‌اند، برای مرور سریعتر، با علامت ✓ مشخص شده‌اند.

- **سنایی غزنوی و عطار نیشابوری**، هر دو کتابی به نام **"الهی نامه"** دارند.
- جلال آل احمد در **"پیرمرد چشم ما بود"** با بیان حس و حال عاطفی خویش و با زبان صمیمی، **نیمای پوشیج** را توصیف می‌کند.
- قصیده بیداد ظالمان سیف فرغانی، حول موضوع انتقاد از **رفتار ظالمانه قوم مغول** است.
- آثار ادبیات انقلاب، تصویری از **تحولات فکری و فرهنگی جامعه‌ی معاصر** را نشان می‌دهند.
- نبرد رستم و اشکبوس:
 ۱. کیخسرو: پادشاه ایران
 ۲. افراسیاب: پادشاه توران
 ۳. رستم: از پهلوانان ایرانی
 ۴. اشکبوس: پهلوان سپاه توران
 ۵. رهام: از مبارزان ایرانی
 ۶. طوس: از فرماندهان ایرانی
 ۷. کاموس: از سپهبدهای سپاه توران

کشانی همان اشکبوس است.

نبرد رستم و اشکبوس از عالی‌ترین صحنه‌های نبرد تن به تن است که سرشار از **طنزگویی، چالاکي، دلاوري و زبان آوري** است. سپاه توران به ایران حمله می‌کند.

کیخسرو از رستم درخواست کمک می‌کند.

رستم **به صورت پیاده** به نبرد اشکبوس رفته و او را نابود می‌کند.

➤ نبرد سهراب و گردآفرید:

سهراب همراه سپاه توران، به دنبال پدر خود به ایران می‌آید. (**رستم پدر سهراب** است.)

گردآفرید علیرغم حضور کوتاه، **از موثرترین شخصیت‌ها و زنان** است.

سهراب قبل از ورود به ایران باید مقاومت سپید دژ که در مرز ایران و توران واقع است را بشکند. هجیر و گژدهم فرماندهان سپید دژ هستند.

گردآفرید دختر گژدهم است.

سهراب ابتدا قصد کشتن هجیر را دارد، اما او را اسیر می‌کند.

آگاهی از اسارت هجیر باعث ولوله در دژنشینان می‌شود. اما گردآفرید پیشقدم شده و نزد سهراب می‌رود.

➤ کتاب زندان موصل خاطرات **اصغر رباط جزى** است، اما گردآورنده آن **کامور بخشایش** است.

➤ زندگی مولوی:

تولد: اوایل قرن ۷ در شهر بلخ مرگ: ۵ جمادی الآخر ۶۷۲

نام پدر: **محمدبن حسین خطیبی (بهاء ولد)**

همسر: گوهر خاتون سمرقندی

علت شهرت به رومی، **اقامت طولانی وی در قونیه** است.

پدر او برای در امان ماندن از مغولان و رنجش از خوارزمشاه، از بلخ مهاجرت کرد و به قصد حج رهسپار شد. (۵ سالگی مولوی)

✓ در نیشابور با عطار ملاقات کرد و کتاب **اسرارنامه** را از او هدیه گرفت.

پدرش پس از حج، به درخواست **کیقباد**، پادشاه سلجوقی روم، راهی **قونیه** شد.

پس از درگذشت پدر، در بیست و چهارسالگی مجالس وعظ را به عهده گرفت.

◀ شمس و مولانا:

شمس و خانواده او اهل تبریز بودند.

شمس برای کسب علوم بسیار مسافرت می کرد.

✓ به دلیل **سفر و جست و جو در عالم معنا** به او **شمس پرنده** می گفتند.

مولانا علیرغم استادی خود، در بیست و هشت سالگی به خدمت شمس زانو زد.

مولانا چنان در معارف شمس غرق شد که مریدان خود را از یاد برد و این مسئله موجب خشم آنها شد.

شمس ناچار به ترک قونیه شد.

مولانا پسر خود **سلطان ولد** را در جست و جوی شمس به **دمشق** فرستاد و او را بازگرداند.

مجددا شمس ناچار به ترک قونیه شد و مولانا در یافتن او ناتوان ماند.

پس از این حوادث، مولانا با شاگردان خود **حسام الدین چلبی** و **صلاح الدین زرین کوب** مشغول نشر معارف الهی بود.

✓ به اسرار **حسام الدین چلبی** مولانا کتاب مثنوی معنوی را در **سبک الهی نامه سنایی و منطق الطیر عطار** نوشت.

نی نامه، هجده بیت ابتدایی این کتاب است.

سعدی و فخرالدین عراقی هم عصر مولوی بودند و با او دیدار کردند.

غزل "هر نفس آغاز عشق..." مولوی، سعدی را شیفته خود کرد.

◀ داستان کاوه آهنگر:

کاوه: یکی از چهره‌های بی نظیر که **پیشبند چرمین** خود را بر سر نیزه کرد و مردم را به **جنبش ضد ضحاک** دعوت کرد.

ضحاک: مظهر **خوی بدی و شیطانی و زشتی** در داستان‌های ایرانی.

ضحاک معرب اژی‌دهاک (اژدها) است.

ضحاک در اوستا موجودی است سه سره، سه پوزه و شش چشم که دیوزاد و مایه آسیب آدمیان، فتنه و فساد است.

ضحاک بارها فریب ابلیس را می خورد: ۱. اقدام به کشتن مرداس ۲. شیطان به شکل خوالیگری چالاک به او خورش‌های حیوانی

خورانده و خوی بد را در او پرورش می دهد. ۳. بر اثر بوسه زدن ابلیس بر شانه او، دو مار بر آنها می روید.

مار در ادبیات اساطیری مظه‌ری است از **خوهای اهریمنی**.

مرداس: پدر ضحاک که مردی پاک دین بود، توسط او و شیطان به قتل رسید تا ضحاک به مقام شاهی برسد.

فریدون: کسی که پدرش توسط ضحاک آسیب دیده بود و در نهایت با یاری کاوه، او را در دماوند زندانی کرد.

آبتین: پدر فریدون که مغزش به ماران ضحاک خورانده شد.

فرانک: مادر فریدون که او را به البرز کوه برده و به دست مدی پاک دین سپرد.

در مناظره، گفت و گو به قصد **غلبه بر حریف** است.
غزل آزادی اثر عارف قزوینی، به **سلطه بیگانگان و بیدادگری محمدعلی شاه** اشاره دارد.
در سال ۱۳۰۱، به تحریک بیگانگان، **هرج و مرج قلمی و اجتماعی و هتاکی در مطبوعات، آزار وطن خواهان و سستی دولت مرکزی** بروز کرده بود.

بهار با الهام از این مفاهیم، **قصیده دماوندیه** را سرود.

شعر شکوه چشمان تو در نکوداشت شهید حججی است.

داستان گذر سیاوش از آتش:

کیکاووس: شاه کیانی سودابه: همسر کاووس که به سیاوش دل می‌بندد. سیاوش: فرزند کیکاووس

پس از تولد سیاوش، **رستم** او را به زابل برده و تحت تعلیم قرار می‌دهد.

پس از بازگشت سیاوش، سودابه به او دل می‌بندد.

سیاوش که **آزرم، حیا و پاکدامنی** آموخته است، درخواست او را رد می‌کند. و این باعث می‌شود سودابه به او **اتهام** بزند.

کیکاووس به توصیه موبدان **آتشی** برپا می‌کند تا گناهکار را از بی‌گناه تشخیص دهند. (رسم باستانی / زمینه ملی حماسه)

سیاوش به سلامت از آتش می‌گذرد و بی‌گناهی او ثابت می‌گردد.

شغاد برادر ناتنی رستم است که او را در چاه انداخت.

رستم انتقام خود را از شغاد گرفت و او را **با تیر به درخت دوخت**.

شغاد نماد انسان‌های **پست و نامرد** است.

سوالات چهارگزینه‌ای

۱- عبارت «وی در حملهٔ حیدری به شرح زندگانی پیامبر و حضرت علی (ع) تا زمان شهادت پرداخته است». معرّف کیست؟

- ① خواجهی کرمانی ② بادل مشهدی ③ ابن حسام خوسفی ④ حمدالله مستوفی

۲- عبارت زیر معرّف کیست؟

«اثر شلوارهای وصله دار، او در حوزه‌های ادبیات داستانی جا دارد و «قصه عینکم» از این کتاب گرفته شده است.»

- ① اسلامی ندوشن ② رسول پرویزی ③ جلال آل احمد ④ صادق هدایت

۳- عبارت «پژوهش‌های او در حوزهٔ زبان فارسی و نقد و نظرهایی که در این زمینه ارائه کرده است، از بهترین نمونه‌های پژوهش فارسی محسوب می‌شود و کتاب «روزهای وی یکی از نمونه‌های برجستهٔ حسب‌حال و زندگی‌نامه در زبان فارسی است»، دربارهٔ چه کسی صدق می‌کند؟

- ① جلال آل احمد ② عبدالرحیم تبریزی ③ محمدعلی اسلامی ندوشن ④ محمدعلی جمال‌زاده

۴- مولوی در چه قرنی می‌زیست؟

- ① هشتم ② هفتم ③ چهارم ④ نهم

۵- کدام گزینه نادرست است؟

- ① کتاب «اسرارنامه» سنایی به نظم است. ② کتاب اسرارالتوحید به نثر است. ③ کتاب «منطق الطیر» عطار به نثر است. ④ کتاب مثنوی مولانا به نظم است.

۶- باتوجه به متن درس «در کوی عاشقان» کدام گزینه نادرست است؟

- ① علت شهرت مولانا به «رومی» یا «مولانای روم» اقامت طولانی وی در شهر قونیه است. ② پدر مولانا محمد بن حسین خطیبی معروف به «بهاء‌ولد» از دانشمندان روزگار خود بود. ③ مولانا پنج شش ساله بود که خاندانش شهر بلخ را بدرود گفت و چون به نیشابور رسید با عطار ملاقات کرد. ④ محمد، مشهور به جلال‌الدین، ملقب به «مولانا» یا «مولوی» اوایل قرن هفتم در شهر بلخ به دنیا آمد.

۷- نجم دایه، کتاب «مرصادالعباد» را در چه قالبی نوشته است؟

- ① نظم غنایی ② نثر داستانی ③ نظم نمایشی ④ نثر تعلیمی

۸- نویسندهٔ کتاب «من زنده‌ام» و سپیده کاشانی نام هنری است.

- ① معصومه آباد - سیمین دانشور ② معصومه آباد - سرور اعظم باکوچی ③ سیمین دانشور - سرور اعظم باکوچی ④ سیمین دانشور - سیمین دانشور

۹- کتاب «جوامع الحکایات و لوامع الزّوایات» نوشتهٔ کیست؟

- ① سعدی ② سنایی ③ عوفی ④ نصرالله منشی

۱۰- چه کسی کتاب کلّیله و دمنه را از زبان عربی به نثر فارسی قرن ششم ترجمه نموده است؟

- ① برزویه طبیب ② سنایی غزنوی ③ ابن مقفّع ④ نصرالله منشی

۱۱- کدام اثر منثور نیست؟

- ① شلوارهای وصله‌دار ② حملهٔ حیدری ③ جوامع الحکایات ④ سه دیدار

۱۲- نام پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب در گزینهٔ ذکر شده است.

(الهی‌نامه - قابوس‌نامه - داستان‌های صاحب‌دلان)

- ① مولوی - عطار نیشابوری - نیما یوشیج ② عنصرالمعالی - خواجه نظام‌الملک - عبدالحسین وجدانی ③ عطار نیشابوری - مولوی - محمدی اشتهاردی ④ عطار نیشابوری - عنصرالمعالی - محمدی اشتهاردی

۱۳- نویسندهٔ کتاب «بخارای من، ایل من» برای انتخاب نام کتاب خود از شعر کدام شاعر کمک گرفته است؟

- ① حافظ ② رودکی ③ فرخی ④ سعدی

- ۱ بخارای من، ایل من - علی شریعتی ۲ کویر - محمد بهمن‌بیگی ۳ کویر - علی شریعتی ۴ بخارای من، ایل من - محمد بهمن‌بیگی

۱۵ - کدام یک از گزینه‌های زیر از موضوعات و مضامین ادبیات پایداری به شمار نمی‌رود؟

- ۱ ستایش آزادی و آزادی خواهی ۲ مبارزه با عوامل استبداد ۳ فرهنگ عاشورایی و قیام امام حسین ۴ دادگری و عدالت خواهی

۱۶ - مفاهیم و درون‌مایه‌های ادبیات انقلاب اسلامی در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- ۱ مبارزه با حکومت پهلوی - اندیشه‌های امام خمینی - شور و نشاط انقلابی جامعه ۲ قیام امام حسین - اندیشه‌های امام خمینی - فرهنگ اسلامی ۳ فرهنگ اسلامی - سروده‌های مذهبی در مورد امامان - اندیشه‌های شهدا ۴ پاسداشت شهدا - قیام امام حسین - شور و نشاط انقلابی جامعه

۱۷ - عطار و ظهیری سمرقندی به ترتیب کدام آثار را خلق کردند؟

- ۱ منطق الطیر - بوی جوی مولیان ۲ سنبدادنامه - منطق الطیر ۳ بوی جوی مولیان - منطق الطیر ۴ منطق الطیر - سنبدادنامه

۱۸ - در همه ابیات «خرق عادت» دیده می‌شود به جز

- ۱ پیامد دودص مرد آتش فروز ۲ چنین است سوگند چرخ بلند ۳ یکی تازی ای برنشسته سیاه ۴ نهادند بر دشت هیزم دو کوه
 ۱ دمیدند گفתי شب آمد به روز ۲ که بر بی‌گناهان نیاید گزند ۳ همی خاک نعلش برآمد به ماه ۴ جهانی نظاره شده هم گروه

۱۹ - کتاب «هوا را از من بگیر خنده‌ات را نه، اثر کیست؟

- ۱ پابلو نرودا ۲ یوهان شیلر ۳ آلفونس دوده ۴ ویلیام شکسپیر

۲۰ - «قصه‌های دوشنبه» اثر کیست و چه کسی آن را ترجمه کرده است؟

- ۱ شکسپیر - محمد قاضی ۲ آلفونس دوده - عبدالحسین زرین کوب ۳ شیلر - نجف دریابندری ۴ آلفونس دوده - فریدون مشیری

۲۱ - کدام یک از آثار زیر از سلمان هراتی است؟

- ۱ دری به خانه خورشید ۲ مثل درخت در شب باران ۳ در حیاط کوچک پاییز در زندان ۴ پیوند زیتون بر شاخه ترنج

۲۲ - همه گزینه‌ها به جز گزینه درست است.

- ۱ «تیرانا» از مهرداد اوستا اثری در حوزه ادبیات انقلاب اسلامی است. ۲ «دری به خانه خورشید» از سلمان هراتی در حوزه ادبیات پایداری است. ۳ «شکوه چشمان تو» از مرتضی اسفندقه در مورد شهادت شهید محسن حججی است. ۴ «آن شب عزیز» از مجموعه «ساتن‌ماریا» اثر سید مهدی شجاعی است.

۲۳ - تیرانا اثری از با نام شعر (تخلص) است.

- ۱ محمدرضا رحمانی - مهرداد اوستا ۲ شیعی کدکنی - م. سرشک ۳ مهدی اخوان ثالث - (م. امید) ۴ هوشنگ ابتهاج - ه. سایه

۲۴ - نویسندگان آثار زیر در کدام گزینه آمده است؟

«ساتن‌ماریا - تیرانا - شکوه چشمان تو - دری به خانه خورشید»

- ۱ مرتضی اسفندقه - مهرداد اوستا - مهدی اخوان - سلمان هراتی ۲ عیسی سلیمانی - محمدرضا رحمانی - رضا امیرخانی - موسوی گرماردی ۳ قیصر امین‌پور - رضا امیرخانی - مرتضی اسفندقه - شیعی کدکنی ۴ سیدمهدی شجاعی - مهرداد اوستا - مرتضی اسفندقه - سلمان هراتی

۲۵ - کدام آثار «همگی»، «نشر آمیخته به نظم» است؟

- ۱ اسرارالتوحید، روضه خلد، منطق الطیر، فیه مافیه ۲ مرصادالعباد، روضه خلد، کلیله و دمنه، جوامع الحکایات ۳ بهارستان جامی، تاریخ بیهقی، قصه شیرین فرهاد، تمهیدات ۴ گلستان سعدی، تذکره‌الاولیا، حمله حیدری، قصص الانبیا

۲۶ - در کدام گزینه، موضوع همه آثار همسان و هماهنگ است؟

- ۱ منطق الطیر، کویر، تمهیدات ۲ مثنوی معنوی، فیه مافیه، کویر ۳ تمهیدات، فی حقیقه العشق، فیه مافیه ۴ تیرانا، تذکره‌الاولیا، بخارای من ایل من

- ① قصه‌های دوشنبه: آلفونس دوده - تمهیدات: عین القضاة همدانی
 ② در حیاط کوچک پاییز در زندان: اخوان ثالث - ساتناماریا: محمدرضا رحمانی
 ③ دری به خانه خورشید: سلمان هراتی - کویر: علی شریعتی
 ④ ارمیا: رضا امیرخانی - قصه شیرین و فرهاد: احمد عربلو

۲۸ - کدام گزینه از ویژگی‌های برجسته سبک نوشتاری تاریخ بیهقی نیست؟

- ① به کار گرفتن دو حرف اضافه برای یک متمم
 ② به کار بردن جمله‌های کوتاه
 ③ به کار گرفتن فعل مجهول
 ④ به کارگیری حذف‌های لفظی و معنایی

۲۹ - سبک تاریخ‌نگاری بیهقی در این عبارت، با کدام عبارت زیر در تضاد است؟

«یافتن خانه تاریک کرده و پرده‌های کتان آویخته و تر کرده و بسیار شاخه‌ها نهاده و تاس‌های بزرگ پر یخ بر زبر آن و امیر را یافتن آنجا بر زبر تخت نشسته، پیراهن توزی، مخنقه در گردن، عقدی همه کافور...»

- ① امیر از آن جهان آمده به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید و تر و تباه شده بود و برنشست و زود به کوشک آمد.
 ② ناوی ده بیاورند. یکی بزرگ‌تر از جهت نشست او و جامه‌ها افکندند و شرعی بر وی کشیدند.
 ③ و نیک کوفته شد و پای راست آفگار (زخمی) شد؛ چنان که یک دوال پوست گوشت بگسست و هیچ نمادنه بود از غرقه شدن.
 ④ چون روز شد کوس فرو کوفتند و بوق بدمیدند و نعره برآمد. خوارزمشاه برنشست و فرسنگی کناره رود برفت. آب پایاب داشت و مخوف بود.

۳۰ - در همه گزینه‌ها به جز ، دو اثر، از یک نویسنده یا شاعر آمده است.

- ① تذکره‌الاولیا و منطق‌الطیر
 ② جوامع‌الحکایات و لوامع‌الروایات
 ③ بهارستان و تحفه‌الاحرار
 ④ فیه‌مافیة و دیوان کبیر

۳۱ - پدیدآورنده چند اثر در کمانک روبه‌روی آن درست نیامده است؟

داستان‌های صاحب‌دلان (زهرآ خانلری)، خسرو (عبدالحسین وجدانی)، اتاق آبی (سهراب سپهری)، پیرمرد چشم ما بود (دکتر اسلامی ندوشن)، تفسیر سوره یوسف (خواجہ نظام‌الملک توسی)، پیوند زیتون بر شاخه ترنج (موسوی گرمارودی)، کباب غاز (بزرگ علوی)

- ① سه
 ② چهار
 ③ پنج
 ④ شش

۳۲ - مترجم کدام اثر درست معرفی شده است؟

- ① داستان من و شعر: غلامحسین یوسفی
 ② مائده‌های زمینی: سودابه پرتوی
 ③ پرنده‌ای به نام آذرباد: مهستی بحرینی
 ④ قصه‌های دوشنبه: رسول پرویزی

۳۳ - ویژگی‌های ادبیات پایداری از کدام بیت بر نمی‌آید؟

- ① شما را چو باور به یزدان بود
 ② شما را مر شما را نگهدار بود
 ③ ز کس جز خداوندشان بیم نیست
 ④ به فرهنگشان حرف تسلیم نیست
 ⑤ بداندیش را آتش خرمن‌اند
 ⑥ خدنگی گران بر دل دشمن‌اند
 ⑦ که اینان ز آب و گل دیگرند
 ⑧ نگهدار دین، حافظ کشورند

۳۴ - واژه‌های کدام گزینه، به ترتیب برای کامل کردن متن زیر مناسب است؟

«سهراب از به سوی هنگامی که در جست‌وجوی پدرش رستم است، با شیرزن حماسه ملی ایران، گردآفرید، دختر آشنا می‌شود.»

- ① ایران - توران - هجیر
 ② توران - ایران - هجیر
 ③ توران - ایران - گژدهم
 ④ ایران - توران - گژدهم

۳۵ - پدیدآورندگان «پیامبر و دیوانه، داستان من و شعر، ماه نو و مرغان آواره» به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟

- ① جبران خلیل جبران، نزار قبانی، رابیندرانات تاگور
 ② جبران خلیل جبران، نزار قبانی، جبران خلیل جبران، رابیندرانات تاگور
 ③ جبران خلیل جبران، جبران خلیل جبران، ریچارد باخ
 ④ نزار قبانی، نزار قبانی، ریچارد باخ

۳۶ - رباعی زیر سروده کدام شاعر معاصر است؟

- ای کعبه به داغ ماتمت نیلی پوش
 وز تشنگی‌ات فرات در جوش و خروش
 جز تو که فرات رشحه‌ای از یم توست
 دریا نشنیدم که کشد مشک به دوش

- ① سایه
 ② پروانه
 ③ امید
 ④ سرشک

۳۷- ابیات زیر به ترتیب، سروده چه کسانی هستند؟

الف) اولاً تجرید شو از هر چه هست

ب) سرو و مهت نخوانم خوانم، چرا نخوانم؟

① سلمان ساوجی، خاقانی ② محمدتقی بهار، منوچهری ③ هاتف اصفهانی، بیدل دهلوی ④ اسیری لاهیجی، فرخی سیستانی

۳۸- کدام آثار، به ترتیب «منظوم، مثنوی، منظوم، مثنوی» است؟

① اتاق آبی، تحفة الاحرار، مرصادالعباد، لطایف الطوائف

② سمفونی پنجم جنوب، پیامبر و دیوانه، فرهاد و شیرین، تیرانا

③ الهی نامه، پیوند زیتون بر شاخه ترنج، پیامبر و دیوانه، گلستان

④ دیوان غربی - شرقی، کویر، الهی نامه، مثل درخت در شب باران

۳۹- کدام آثار به ترتیب «مثنوی، مثنوی، منظوم، منظوم» است؟

① سه دیدار، پرنده‌ای به نام آذرباد، حمله حیدری، تمهیدات

② داستان‌های دل‌انگیز فارسی، من زنده‌ام، روزها، لیلی و مجنون

③ فی حقیقة‌العشق، از پاریز تا پاریس، قصه شیرین فرهاد، اسرارالتوحید

④ سندبادنامه، فیه ما فیه، دری به خانه خورشید، پیوند زیتون بر شاخه ترنج

۴۰- چند مورد از پدیدآورندگان آثار زیر نادرست هستند؟

(اسرار التوحید: محمدبن منور)، (گوشواره عرش: موسوی گرماردی)، (سیاست نامه: ناصر خسرو)، (ارزیابی شتابزده: جلال آل احمد)، (اتاق آبی: سهراب

سپهری)، (سفرنامه: خواجه نظام الملک توسی)، (دیوار: جمال میرصادقی)، (قابوس نامه: عنصرالمعالی کیکاووس)

① ۱ ② ۲ ③ ۳ ④ ۴

۴۱- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد «ادبیات پایداری» صحیح نیست؟

① ستایش آزادی و آزادی خواهی

② انعکاس عواطف انسانی و آرزوهای شاعر

③ انعکاس فریاد مظلومیت آزادی خواهان

④ خوانندگان متون ادبی از ادبیات پایداری با عنوان «ادب مقاومت» هم یاد می‌کنند.

۴۲- پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب در گزینه معرفی شده‌اند.

اتاق آبی - داستان‌های صاحب‌دلان - ارزیابی شتابزده

① سهراب سپهری - محمدی اشتهاوردی - جلال آل احمد

② جلال آل احمد - احمد بن زید طوسی - نیمایوشیج

③ سهراب سپهری - عطار نیشابوری - جلال آل احمد

④ نیمایوشیج - سهراب سپهری - جلال آل احمد

۴۳- «هم صدا با حلق اسماعیل، سه دیدار و روزها» به ترتیب، از آثار چه کسانی است؟

① رسول پرویزی، نادر ابراهیمی، مجید واعظی

② حسن حسینی، رسول پرویزی، جلال متینی

③ مجید واعظی، جلال متینی، اسلامی ندوشن

④ حسن حسینی، نادر ابراهیمی، اسلامی ندوشن

۴۴- سراینده کدام بیت در کمانک روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟

① کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق / بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی (قیصر امین‌پور)

② یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش / بگذار که دل حل کند این مسئله‌ها را (محمدعلی بهمنی)

③ دانست که دل اسیر دارد / دردی نه دواپذیر دارد (نظامی گنجوی)

④ عشق بازی، کار بیکاران بود / عاقلش با کار بیکاران چه کار (بیدل دهلوی)

۴۵- شعر «آزادی» با مطلع «نالۀ مرغ اسیر، این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس، همچو من است» از کیست؟

① شفیع کدکنی ② فرخی یزدی ③ ابوالقاسم عارف قزوینی ④ ملک الشعرای بهار

۴۶- سراینده کدام یک از ابیات نادرست است؟

① کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق / بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی (قیصر امین‌پور)

② به حرص از شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم / بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا (سنایی)

③ ای حقیقی‌ترین مجاز ای عشق / ای همه استعاره‌ها با تو (قیصر امین‌پور)

④ هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای / من در میان جمع و دلم جای دیگر است (سنایی)

۴۷- نویسنده کتاب «روزها» کیست و در چه زمینه‌ای نگارش یافته است؟

① محمدعلی اسلامی ندوشن - سفرنامه ② غلامحسین یوسفی - ادبیات ③ علی شریعتی - جامعه‌شناسی ④ محمدعلی اسلامی ندوشن - حسب حال

۴۸ - تمام گزینه‌های زیر در مورد واژه «ضحاک» درست می‌باشند، به جز گزینه
.....

- ① مخفف واژه اوستایی «اژی‌دهاک» است.
② در «اوستا» اهریمنی است سه‌پوزه، سه‌سر و شش‌چشم دارد.
③ در «اوستا» دیوزاد و مایه فساد و آسیب آدمیان است.
④ در داستان‌های ایرانی مظهر خوی شیطانی است و زشتی و بدی است.

۴۹ - در کدام گزینه تمامی موارد ذکر شده «نظم» است؟

- ① الهی‌نامه، حمله حیدری، مثل درخت در شب باران
② تحفه الاحرار، مرصادالعباد، قصه شیرین فرهاد
③ فرهاد و شیرین، تذکرة الاولیا، جوامع الحکایات
④ لیلی و مجنون، روضه خلد، دری به خانه خورشید

۵۰ - مجموعه شعر «ماه نو و مرغان آواره» سروده کیست؟

- ① ریچارد باخ
② تاگور
③ گوته
④ جبران خلیل جبران

پاسخ‌هاک تشریح

- ۱ - گزینه ۲
- ۲ - گزینه ۲
- ۳ - گزینه ۳ اسلامی ندوشن پژوهش گر و محقق معاصر و صاحب آثاری چون روزها، جام جهان بین، در کشور شوراها و ... است.
- ۴ - گزینه ۲
- ۵ - گزینه ۳ کتاب‌های عطار که منظوم هستند شامل: منطق‌الطیر، الهی‌نامه، مختارنامه، مصیبت‌نامه
* تنها اثر منثور باقی‌مانده از عطار کتاب تذکرة‌اولیا است.
- ۶ - گزینه ۴ محمد «ملقب» به جلال‌الدین و مشهور به «مولانا» و یا «مولوی» است.
- ۷ - گزینه ۲ نجم‌الدین رازی اثر خود را به شیوه و قالب «داستانی» و روایی نوشته است. درس «باران محبت» به شیوه‌ای داستانی به ذکر خلقت انسان و آفرینش او می‌پردازد.
- ۸ - گزینه ۲
- ۹ - گزینه ۳
- ۱۰ - گزینه ۴
- ۱۱ - گزینه ۲ حمله حیدری از باذل مشهدی در قالب مثنوی و با موضوع حماسه مذهبی سروده شده است.
- ۱۲ - گزینه ۴ گزینه ۴ به‌درستی پدیدآورندگان آثار درخواست شده را به‌ترتیب ذکر کرده است.
- ۱۳ - گزینه ۲ نویسنده با استفاده از قصیده رودکی با مطلع «بوی جوی مولیان آید همی / یاد یار مهربان آید همی» کتاب خود را «بخارای من، ایل من، نامیده است.
- ۱۴ - گزینه ۴ درس روان‌خوانی «بوی جوی مولیان» از کتاب بخارای من، ایل من نوشته محمد بهمن‌یگی نقل شده است.
- ۱۵ - گزینه ۳ مطابق دسته‌بندی صورت گرفته در کتاب فرهنگ عاشورایی و قیام امام حسین در حوزه ادبیات انقلاب اسلامی می‌گنجد.
- ۱۶ - گزینه ۲ درون‌مایه ادبیات انقلاب اسلامی فرهنگ اسلامی، قیام امام حسین، اندیشه‌های امام خمینی و فضای فرهنگی، معنوی و شور و نشاط انقلابی جامعه، تأثیر پذیرفته است.
- ۱۷ - گزینه ۴ منطق‌الطیر اثر عطار و سندبادنامه اثر ظهیری سمرقندی است.
- ۱۸ - گزینه ۲ گزینه ۲ اشاره دارد به آداب و رسوم که نشانه ملی حماسه است.
- ۱۹ - گزینه ۱ این اثر از شاعر اهل شیلی «پابلو نرودا» است.
- ۲۰ - گزینه ۲ «قصه‌های دوشنبه»، اثر آلفونس دوده، نویسنده فرانسوی است که توسط عبدالحسین زرین کوب ترجمه شده است.
- ۲۱ - گزینه ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲) از شفیع کدکنی
- گزینه ۳) از مهدی اخوان ثالث
- گزینه ۴) علی موسوی گرمارودی
- ۲۲ - گزینه ۲ «دری به خانه خورشید» از سلمان هراتی در حوزه ادبیات انقلاب اسلامی است.
- ۲۳ - گزینه ۱ محمدرضا رحمانی، معروف به «مهرداد اوستا»، شاعر ادبیات انقلاب اسلامی است که آثاری چون: تیرانا، پالیزبان، از کاروان رفته و امام، حماسه دیگری را در کارنامه ادبی خود دارد.
- ۲۴ - گزینه ۴ بررسی گزینه‌های دیگر:
- ۱) مهدی اخوان: در حیات کوچک پاییز در زندان
- ۲) عیسی سلیمانی: روایت سنگ‌سازان، رضا امیرخانی: ارمیا، علی موسوی گرمارودی: پیوند زیتون بر شاخه ترنج
- ۳) قیصر امین‌پور: مثل چشمه مثل رود، شفیع کدکنی: مثل درخت در شب باران
- ۲۵ - گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:
- منطق‌الطیر: نظم
- قصه شیرین فرهاد: نثر
- حمله حیدری: نظم
- ۲۶ - گزینه ۳ تمامی این آثار درباره قرب الهی و عرفان است.
- ۲۷ - گزینه ۲ سانتاماریا مجموعه آثار سید مهدی شجاعی است و محمدرضا رحمانی یا مهرداد اوستا نویسنده تیرانا می‌باشد.
- ۲۸ - گزینه ۱ خودتان نگاه دوباره‌ای به متن درس بیندازید تا برای هر کدام از سه مورد ۲ تا ۴ چندین نمونه به چشمتان بخورد.
- ۲۹ - گزینه ۱ از ویژگی‌های تاریخ بیهقی که آن را نسبت به دیگر کتاب‌های تاریخ خواندنی‌تر می‌کند، بیان جزئیات و تصویرسازی‌های دقیقی است که بیشتر این تاریخ را به داستانی زیبا نزدیک می‌کند تا کتابی خشک و تاریخی. این توصیف‌گری و نکته‌بینی در همه گزینه‌ها و متن پرسش آشکارا دیده می‌شود اما در گزینه نخست اصلاً از آن خبری نیست؛ اگر قبول ندارید، پس لطفاً بفرمایید. خیمه کجا بود؟ چه اندازه بود؟ چه رنگی بود؟ جامه‌های خیس امیرمسعود چه رنگی و چه جنسی بودند؟ بعد که آنها را عوض کرد چه لباس‌هایی به تن کرد؟ از چه راهی به سمت کوشک رفت؟ بقدر طول کشید و ...،

۳۰ - گزینه ۲ «جوامع الحکایات و لواع الرویات»، کلاً یک کتاب است از محمد عوفی با موضوع داستان و حکایت.

- ۳۱ - گزینه ۲ «داستان‌های صاحب‌دلان»: به کوشش محمدی اشتهاردی // «پیرمرد چشم ما بود»: نوشته‌ای از جلال آل احمد در کتاب «ارزیابی شتاب‌زده» // «تفسیر سوره یوسف» به نثر مسجع از احمد محمد زید توسی // «کباب غاز»: داستان کوتاه طنزآمیز از محمدعلی جمالزاده
- ۳۲ - گزینه ۱ «داستان من و شعر»: سروده «نزار قبانی»، شاعر معروف ادبیات عرب و ترجمه دکتر غلامحسین یوسفی است.
- ۳۳ - گزینه ۱ در اینجا مستقیماً از ستم، دشمن، دفاع از کشور و ... سخن به میان نیامده است.
- ۳۴ - گزینه ۳
- ۳۵ - گزینه ۱
- ۳۶ - گزینه ۲ رباعی سؤال سروده محمد علی مجاهدی (پروانه) است.
- ۳۷ - گزینه ۴ هر دو بیت از کارگاه متن‌پژوهی کتاب فارسی ۳ انتخاب شده است.
- ۳۸ - گزینه ۲ در گزینه ۲، مشکلی وجود ندارد اما مواردی که با صورت سؤال مطابقت ندارند در سایر گزینه‌ها: گزینه ۱: «اتاق آبی»، و «مرصادالعباد» منثور هستند و «تحفة الاحرار» منظوم است. گزینه ۳: کتاب «پیوند زیتون بر شاخه ترنج» مجموعه شعر است. گزینه ۴: «مثل درخت در شب باران» شعر است.
- ۳۹ - گزینه ۴ نادرستی‌های سایر گزینه‌ها:
- ۱: تمهیدات به نثر است.
- ۲: روزها به نثر است.
- ۳: قصه شیرین فرهاد و اسرارالتوحید هم منثور هستند.
- ۴۰ - گزینه ۲ سیاست نامه از خواجه نظام‌الملک توسی است و سفرنامه از ناصر خسرو است.
- ۴۱ - گزینه ۲ بیان احساسات، عواطف انسانی و ذکر امید و آرزوهای شاعرانه در حوزه ادب غنایی می‌گنجد.
- ۴۲ - گزینه ۱ اتاق آبی = سهراب سپهری (درس ۵)
داستان‌های صاحب‌دلان = محمدی اشتهاردی (گنج حکمت درس ۲)
ارزیابی شتاب‌زده = جلال آل احمد (روان‌خوانی درس ۵ - پیرمرد چشم ما بود)
- ۴۳ - گزینه ۴ هم‌صدا با حلق اسماعیل: حسن حسینی
سه دیدار: نادر ابراهیمی
روزها: اسلامی ندوشن
- ۴۴ - گزینه ۴ بیت گزینه ۴ سروده شاه نعمت‌الله ولی است.
- ۴۵ - گزینه ۳ عارف قزوینی، شاعر انقلابی دوره مشروطه در سال ۱۲۵۹ ش و در قزوین به دنیا آمد. اشعار وی عمدتاً رنگ و بوی انقلابی و سیاسی دارد وی یکی از پیشگامان شعر نو است.
- ۴۶ - گزینه ۴ بیت ۴ از سعدی است.
- ۴۷ - گزینه ۴ کتاب «روزها»، نوشته، نویسنده و محقق معاصر، دکتر اسلامی نُدوشن است این کتاب از نمونه‌های برجسته حسب حالی نویسی در ادبیات فارسی است.
- ۴۸ - گزینه ۱ مَعْرَب: به واژه‌ای گفته می‌شود که وارد زبان عربی شده و عرب‌ها برای سازگار نمودن آن با ساختار آوایی زبان خود، دگرگونی‌هایی در شیوه تلفظ آن پدید آورده‌اند؛ به این نمونه‌ها توجه کنید:
- گوهر (فارسی) ← جوهر (مَعْرَب)
پردیس (فارسی) ← فردوس (مَعْرَب)
آبریز (فارسی) ← ابریق (مَعْرَب)
کندک (فارسی) ← خندق (مَعْرَب)
- همان‌گونه که در کتاب درسی آمده است «ضحاک، مَعْرَب واژه‌ای اوستایی، «اژی‌دهاک» است نه مخفّف آن؛ «اژی‌دهاک» در فارسی امروز به «اژدها» تبدیل شده است.
- ۴۹ - گزینه ۱ آثار زیر همگی نثر هستند:
۱. تذکرة الاولیا ۲. جوامع‌الحکایات ۳. مرصادالعباد ۴. قصه شیرین فرهاد ۵. روضه خلد
۵۰ - گزینه ۲ تاگور شاعر هندی مجموعه شعر «ماه نو و مرغان آواره» را سروده است.

پاڻنامه كليده

(1) - 2
(2) - 2
(3) - 3
(4) - 2
(5) - 3
(6) - 4
(7) - 2
(8) - 2

(9) - 3
(10) - 4
(11) - 2
(12) - 4
(13) - 2
(14) - 4
(15) - 3
(16) - 2

(17) - 4
(18) - 2
(19) - 1
(20) - 2
(21) - 1
(22) - 2
(23) - 1
(24) - 4

(25) - 2
(26) - 3
(27) - 2
(28) - 1
(29) - 1
(30) - 2
(31) - 2
(32) - 1

(33) - 1
(34) - 3
(35) - 1
(36) - 2
(37) - 4
(38) - 2
(39) - 4
(40) - 2

(41) - 2
(42) - 1
(43) - 4
(44) - 4
(45) - 3
(46) - 4
(47) - 4
(48) - 1

(49) - 1
(50) - 2

«به کجا چنین شتابان؟»

گون از نسیم پرسید

«دل من گرفته زینجا

هوس سفر نداری

ز غبار این بیابان؟»

«همه آرزویم، اما

چه کنم که بسته پایم...»

«به کجا چنین شتابان؟»

«به هر آن کجا که باشد به جز این سرا سراییم»

«سفرت به خیر! اما، تو و دوستی، خدا را

چو ازین کویرِ وحشت به سلامتی گذشتی

به شکوفه ها به باران

برسان سلام ما را»

استاد محمد رضا شفیعی کدکنی

